

Rapport fra selskapskontroll HAMOS Forvaltnings IKS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Agdenes kommune

Møtedato

14.06.2016

Saknr

16/16

Saksbehandler Eva J. Bekkavik
Arkivkode FE - 216, TI - &58
Arkivsaknr 15/94 - 5

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra selskapskontroll HAMOS Forvaltning IKS til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant i HAMOS Forvaltning IKS om å arbeide for at:
 1. Eierne gjør en vurdering av styresammensetning og praksis for valg av styre i selskapet i tråd med revisors anbefalinger.
 2. Selskapet sikrer at selvkostfondet brukes i samsvar med krav til selvkost.
 3. Forskrift for husholdning i HAMOS vedrørende fritidsbebyggelse endres slik at den blir i tråd med krav fra Miljødirektoratet.
 4. Selskapet og eierne sikrer at delegering av myndighet for innfordring av renovasjonsgebyret blir lik i eierkommunene.
3. Kommunestyret ber om at det rapporteres tilbake til kommunestyret og kontrollutvalget om oppfølging av punktene innen utgangen av mars 2017.

Vedlegg

Rapport fra selskapskontroll Hamos Forvaltning IKS

Saksutredning

Kontrollutvalget og kommunestyret har gjennom utarbeidelsen og vedtak av plan for selskapskontroll for Agdenes kommune for 2015-2016 lagt premissene for selskapskontrollarbeidet ut 2016. Planen ble vedtatt av kommunestyret i sak 43/2014.

Selskapskontrollen av HAMOS Forvaltning IKS er gjennomført som et samarbeidsprosjekt mellom 7 av eierkommunene, Snillfjord, Meldal, Skaun, Hitra, Frøya, Agdenes og Hemne kommuner.

Kontrollutvalget i Agdenes kommune foretok en bestilling av selskapskontrollen på sitt møte 30.09.2015.

Revisjon Midt-Norge IKS har på bakgrunn av bestillingen formulert følgende problemstillinger for prosjektet:

1. Er eierstyring og selskapsledelse i HAMOS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?
2. Sikrer HAMOS et tydelig skille mellom kommersiell virksomhet og monopolvirksomheten?
3. Er det organisatoriske skillet av ledende roller i konsernet HAMOS i samsvar med anbefalinger?
4. Utføres tømmerrutiner, hytterrenovasjon og differensiering av avfallsgebyr i samsvar med krav?
5. Fattes det vedtak om delegert myndighet for innkreving av renovasjonsgebyr fra den enkelte eierkommune til selskapet?

Revisors konklusjon

Er eierstyring og selskapsledelse i HAMOS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?

Eierstyringen og selskapsledelsen i HAMOS utøves i hovedsak i samsvar med krav og anbefalinger. En av kommunene mangler system for eierstyring og flere av kommunene mangler en årlig behandling av eiermeldingen i kommunestyret. Ved valg til styre er det mangler knyttet til det å dokumentere at styresammensetningen ivaretar selskapets behov for komplementær kompetanse. Videre bør styresammensetningen ta høyde for habilitetsutfordringer som måtte oppstå.

Sikrer HAMOS et tydelig skille mellom kommersiell virksomhet og monopolvirksomheten?

HAMOS har etablert et regnskapsmessig skille mellom selvkostområdene og næring i samsvar med krav til dette. Fondene for husholdning, fritid og slam har hatt overskudd over tid og selskapet må sørge for å bruke av dette, for å ivareta kravet til selvkost. Datterselskap har tilført HAMOS utbytte, noe som er avsatt til annen egenkapital. Dette bygger opp egenkapitalen i selskapet, reduserer sårbarheten samt gir mulighet til å utvikle næringsvirksomhet i selskapet (ikke selvkostdelen).

Er det organisatorisk skille av ledende roller i konsernet HAMOS i samsvar med anbefalinger?

Styret og datterselskaper har skille i ledende roller, noe som er i samsvar med anbefalingene og konkurranselovens bestemmelser. Administrativ ledelse i HAMOS har styreverv i heleide datterselskaper, noe KS anbefalingene åpner for. HAMOS har etablert en innkjøpskomite ved kjøp og salg av varer og tjenester og det beregnes fortjeneste ved salg av tjenester til datterselskaper, noe som er med å hindre rolleblanding og krysssubsidiering mellom selskapene. Revisjonsrapport fra Revisjon Midt-Norge

Utføres tømmerutiner, hytterrenovasjon og differensiering av avfallsgebyr i samsvar med krav?

HAMOS har etablert tømmerutiner samt tilrettelagt for oppfølging av disse, noe som sikrer likebehandling av abonnentene på dette området. To av eierkommunene har gitt fritak for renovasjonsplikt til fritidsbebyggelse, i samsvar med HAMOS forskriftens § 6. Nye avklaringer fra Miljødirektoratet om fritidseiendommers renovasjonsplikt, medfører at forskriften må endres på dette punktet, for å være i samsvar med forurensningslovens krav. Selskapet differensierer avfallsgebyr i samsvar med dagens krav. Det er signalisert økte krav til avfallsbehandling, noe selskapet må ha oppmerksomhet på fremover.

Fattes det vedtak om delegert myndighet for innfordring av renovasjonsgebyr fra den enkelte eierkommune til selskapet?

Det er fattet vedtak om delegering av myndighet knyttet til innfordring av renovasjonsgebyret fra eierkommunene til HAMOS. Disse er noe endret fra selskapet ble etablert i 1995 til Hitra og Frøya ble medlem i 2006 og senere. Selskapet bør sørge for at delegeringen av myndighet knyttet til innfordring av renovasjonsgebyr er lik for alle eierkommunene i selskapet. Ved inkasso ber selskapet den enkelte kommune om konkret frigivelse av legalpanten i den enkelte sak, noe som er i samsvar med krav til dette.

Revisors anbefalinger:

Revisor anbefaler HAMOS å:

- Vurdere styresammensetning i lys av rapportens merknader, samt ut fra selskapets fremtidige behov.
- Sikre at avsatt overskudd i selvkostfondet brukes i samsvar med krav til selvkost.
- Endre forskrift for husholdning i HAMOS vedrørende fritidsbebyggelse, slik at den blir i samsvar med nye avklaringer fra miljødirektoratet.
- Sikre lik delegering av myndighet for innfordring av renovasjonsgebyret hos eierkommunene i HAMOS.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat mener at selskapskontrollen av HAMOS Forvaltning IKS gir nyttig informasjon og den signaliserer en del punkter kommunen må ha fokus på i sitt eierskap.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten til orientering og legge den frem for kommunestyret med forslag om at kommunens eierrepresentant i HAMOS Forvaltning IKS følger opp revisjonens anbefalinger.